

POROZUMIENIE

między

GŁÓWNYM INSPEKTOREM PRACY

a

PREZESEM ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

z dnia 5 listopada 2010 r.

w sprawie współdziałania organów

Państwowej Inspekcji Pracy i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

§ 1.

Celem Porozumienia Głównego Inspektora Pracy i Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Pracy i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej „Porozumieniem”, jest podejmowanie wspólnych inicjatyw i działań prewencyjnych dotyczących przeciwdziałania nielegalnemu zatrudnieniu, eliminowania zagrożeń wypadkowych i chorobowych oraz obniżania poziomu ryzyka zawodowego w procesach pracy.

§ 2.

Porozumienie obejmuje współdziałanie organów Państwowej Inspekcji Pracy i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zwanych dalej „Stronami”:

- 1) na szczeblu centralnym – między Głównym Inspektorem Pracy a Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) na szczeblu terenowym – między okręgowymi inspektorami pracy a dyrektorami oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 3.

1. Współdziałanie Stron realizowane jest poprzez:

- 1) działanie na rzecz zapobiegania i eliminowania:
 - a) nielegalnego zatrudnienia oraz zawierania umów cywilnoprawnych z osobami fizycznymi, gdy warunki zatrudnienia wskazują na istnienie stosunku pracy;
 - b) nierealizowania obowiązku zgłaszania do ubezpieczeń społecznych pracowników, osób wykonujących inną pracę zarobkową oraz prowadzących działalność gospodarczą;
 - c) nieopłacania lub zaniżania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych;
 - d) nieprawidłowości w wypłatach świadczeń z ubezpieczenia społecznego;
 - e) nierealizowania przez pracodawców obowiązku oceny ryzyka zawodowego i jej dokumentowania;
 - f) nieprzestrzegania przez pracodawców obowiązku prowadzenia szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - g) nierealizowania obowiązku zawiadomienia właściwego inspektora pracy o miejscu, rodzaju i zakresie prowadzonej działalności;
- 2) podejmowanie działań na rzecz przestrzegania przepisów dotyczących nawiązywania stosunku pracy oraz badania zgodności charakteru zawartej umowy cywilnoprawnej z faktycznymi warunkami zatrudnienia;

- 3) wymianę danych o pracodawcach i ubezpieczonych między Państwową Inspekcją Pracy jako instytucją łącznikową określoną w dyrektywie nr 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych jako instytucją łącznikową wymienioną w elektronicznym katalogu instytucji właściwych i łącznikowych, o którym mowa w artykule 88 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- 4) inicjowanie zmian przepisów z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych;
- 5) działania mające na celu podnoszenie kwalifikacji pracowników PIP i ZUS, w tym: współpracę przy opracowywaniu programów szkoleń, wymianę wykładowców, zapewnienie pracownikom, w miarę zgłaszanych potrzeb i możliwości, udziału w kursach i szkoleniach organizowanych przez Strony;
- 6) współudział w działalności szkoleniowej realizowanej w ramach prewencji wypadkowej z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracodawców mikro, małych i średnich przedsiębiorstw;
- 7) działalność prewencyjną na rzecz zapobiegania i eliminowania zagrożeń zawodowych w środowisku pracy, a w szczególności:
 - a) wspólne przedsięwzięcia informacyjne i promocyjne, np. kampanie informacyjne i specjalne programy prewencyjne dla pracodawców, szkolenia, inicjatywy wydawnicze itp.;
 - b) upowszechnianie wiedzy w zakresie działań zmierzających do zapewnienia przestrzegania przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych odnoszących się do wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
 - c) wzajemne informowanie się o podejmowanych inicjatywach popularyzatorskich i promocyjnych;
 - d) zamieszczanie we własnych wydawnictwach oraz w serwisach internetowych informacji o działaniach drugiej Strony z zakresu problematyki objętej Porozumieniem;
 - e) upowszechnianie wśród pracodawców metod oceny ryzyka zawodowego i zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwach;
- 8) opracowanie i aktualizację jednolitych procedur i pomocniczych wzorów dokumentów wynikających z ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
- 9) wymianę doświadczeń, w szczególności w zakresie doskonalenia metod kontroli;
- 10) udzielanie na wniosek drugiej Strony lub podległych jej organów informacji, porad i wyjaśnień niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań.

2. Strony w miarę potrzeb wzajemnie zapraszają swoich przedstawicieli na organizowane przez siebie konferencje, narady, szkolenia, których tematyka dotyczy zakresu objętego Porozumieniem.

§ 4.

1. Państwowa Inspekcja Pracy zobowiązuje się do niezwłocznego zawiadamiania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o stwierdzonych w czasie kontroli przypadkach naruszenia przepisów o ubezpieczeniach społecznych, w tym dotyczących nieprzestrzegania obowiązku dokonywania zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych oraz nieopłacania lub zaniżania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, a także o uchybieniach dotyczących wypłacania świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązuje się do niezwłocznego informowania Państwowej Inspekcji Pracy o wynikach postępowania w sprawie nieprawidłowości określonych w ust. 1;

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązuje się do przesyłania Państwowej Inspekcji Pracy, w ustalanych przez Strony terminach, zbiorczych danych statystycznych o:

- 1) wypłaconych jednorazowych odszkodowaniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w zakresie:
 - a) liczby odszkodowań;
 - b) kosztów wypłat;
 - c) przeciętnej wysokości odszkodowań;
- 2) odszkodowaniach wypłaconych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych osobom prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą.

§ 5.

1. Państwowa Inspekcja Pracy informuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako instytucję łącznikową i instytucję właściwą do określania ustawodawstwa właściwego w szczególności o:

- a) stwierdzonych przypadkach delegowania za granicę pracowników polskiej firmy, którzy są zgłoszeni do ubezpieczeń społecznych w Polsce, a nie posiadają zaświadczenia potwierdzającego fakt, że wobec nich nadal ma zastosowanie polskie ustawodawstwo z zakresu zabezpieczenia społecznego;
- b) stwierdzonych przypadkach delegowania za granicę pracowników polskiej firmy, którzy posiadają zaświadczenia potwierdzające zastosowanie wobec nich polskiego ustawodawstwa z zakresu zabezpieczenia społecznego, w przypadku gdy wątpliwe jest, czy firma spełnia warunki niezbędne do uznania za pracodawcę delegującego;
- c) wątpliwościach co do autentyczności zaświadczeń potwierdzających zastosowanie właściwego ustawodawstwa z zakresu zabezpieczenia społecznego;
- d) dokonanych ustaleniach, że w polskiej firmie pracują osoby z innych państw Unii Europejskiej, które nie zostały zgłoszone do ubezpieczeń społecznych w Polsce i nie posiadają zaświadczenia o zastosowaniu wobec nich innych niż polskie przepisów z zakresu zabezpieczenia społecznego.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje Państwową Inspekcję Pracy o przypadkach, w których wątpliwości Zakładu budzi podstawa zatrudnienia danej osoby. Państwowa Inspekcja Pracy informuje zwrótnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych o ustaleniach i stanowisku zajęтым w tym zakresie.

§ 6.

1. Strony zobowiązują się do wzajemnego przekazywania danych statystycznych obrazujących wyniki:

- a) prowadzonych odrębnie kontroli w zakresie objętym Porozumieniem, a w szczególności o zastosowanych środkach prawnych oraz o treści orzeczeń sądów, jeżeli decyzje podjęte w wyniku kontroli zostały zaskarżone;
- b) badań i analiz przyczyn wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia Państwowej Inspekcji Pracy informacje jednostkowe z zasobów informatycznych:

- a) w postaci zbiorów danych jednostkowych: o płatnikach składek na ubezpieczenia społeczne oraz na Fundusz Pracy, o płatnikach składających informację o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA oraz o płatnikach składek, dla których ustalono kategorie ryzyka wyższe niż dla ich grup działalności wg PKD – w ustalanych przez Strony terminach, o określonej i uzgodnionej strukturze zbiorów;

- b) o płatnikach składek i osobach zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych przez danego płatnika – poprzez system Elektronicznej Skrzynki Podawczej, na podstawie „Wniosku o udostępnienie informacji jednostkowych ze zbiorów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych”, składanego w formie elektronicznej.
3. Wymiana danych statystycznych, o których mowa w ust. 1, odbywa się na szczeblu centralnym.
4. Udostępnianie danych, o których mowa w ust. 2 lit. b, następuje na wniosek uprawnionego inspektora pracy.

§ 7.

1. Okręgowi inspektorzy pracy oraz dyrektorzy oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zobowiązani są do realizacji niniejszego Porozumienia w zakresie ich dotyczącym.
2. Okręgowi inspektorzy pracy oraz dyrektorzy oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczają swoich przedstawicieli odpowiedzialnych za koordynację współdziałania, informując się o tym wzajemnie.

§ 8.

1. Okręgowi inspektorzy pracy oraz dyrektorzy oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokonują oceny realizacji Porozumienia za poprzedni rok kalendarzowy, do końca pierwszego kwartału roku następnego, w zakresie ich dotyczącym.
2. Oceny, o których mowa w ust. 1, wraz z wnioskami są przekazywane odpowiednio Głównemu Inspektorowi Pracy i Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 9.

1. Główny Inspektor Pracy i Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, każdy w swoim zakresie, corocznie dokonują oceny realizacji Porozumienia, do końca drugiego kwartału następnego roku.
2. Strony przedkładają sobie wzajemnie informacje na temat oceny, o której mowa w ust. 1.

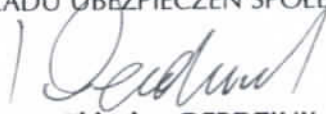
§ 10.

Traci moc Porozumienie między Głównym Inspektorem Pracy a Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 września 2003 r. w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Pracy i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zmienione aneksem z dnia 15 listopada 2005r.

§ 11.

Porozumienie wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Urzędowym Państwowej Inspekcji Pracy oraz w Biuletynie Informacyjnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

PREZES
ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Zbigniew DERDZIUK

GŁÓWNY INSPEKTOR PRACY

Tadeusz ZAJĄC